

PERŽVALGA.

„Vil. Žinios“ (N 220) „kuo-smarkiausiai Lietuvos vardan“ protestuoja prieš užmanymą pakeisti lotynišką parašą ant Aušros (Ašmenos) vartų koplyčios lenkišku parašu: „Dajcie czecé Panu“. Jeigu pakeisti, tai esą mūsų krašto kalba, kuri yra lietuviška; o ne, tai palikt lotynišką, kurs nė vienos tautos jausmų neužgaunas.

— Tulas kun. Marma „V. Žiniose“ pakelia blaivystės klausimą iš nepaprastos, vienok logiškesnės pusės: anot jo pirmiaus kunigai turį pamest... neblaivius įpročius, o jau tada mokyt žmones. Senas kunigų pastovas: „Nežiurėk ką kunigas daro, bet klausyk, ką sako“—jau ir kunigams pasirodė neteisingu.

— Tulas J. Bujauckas „V. Žin.“ N 223 atsišaukia į lietuvius suvalkiečius, kad renkant atstovus į valstybės „dumą“ rinktų lietuvius, o ne lenkus; tokiu budu „prie šitų rinkimų turėsime egzaminą, ar jau esame ištikro tauta su samone“, „arda tebesame „žmonės-katalikai“, kaip iki šioliai buvome, neturį savo ypatingų reikalų, kurie parsiduodavo už baltakės ar alaus stiklą“.

— „Rusų Socijaldemokratų Darbininkų Partijos“ „Šiaurvakarinio krašto komitetas“ turėjo savo konferenciją, kur nutarė darbuotis tarp visų to krašto tautų. Tam tikslui išleidinėti brošiuras ir atsišaukimus ne tik maskoliškoj kalboj, bet ir vietinėse kalbose. Tokiu budu prisieis jiems rašyti ir spausdinti baltarusiškai, žydiškai, lenkiškai, lietuviškai ir tt. Tą-pat pirmiaus nutarė III-čias Rusų Š.D.D. Partijos susivaziavimas. Perdaug nori apžiot!—„Darb. Balsas“ rašo, kad jiems (Rusų S. D. D. P.) yra sunku gauti raštų žydų, latvių ir lietuvių kalbose, o lietuvių bendradarbio, matomai, neturį nė vieno, ir pride-

da. „neprivalome padėti ardytojams darbininkų darbo“.

— Mumis privatiškai praneša iš Kauno gubernijos, kad „Draugiečiai“ su „Balsiečiais“, t. y. su L.S.D.P. susitaikė. Trumpas tas paminėjimas dar neaiškus ir nežinia, ar ir principuose susitaikė; bet nėra abejonės, kad tikri revoliucionieriai visados gali susitaikyti ir išvien griauti monarkišką valdžią.

— „Spindulys“ persikėlęs į Pittsburgą, Pa. (adrisas: Lithuanian Printing Ass'n, 40-22-nd st. S.S.) pradėjo eiti naują rimtesniu keliu. Tuo jaus po persikėlimui redakcija išreiškė savo pažvalgas (nekludyti „tikėjimo klausimų“, „privatiškų pasielgimų pavienių ypatų“ ir tt. Vienok tenpat (N36) straipsniukyje „Kritikams“ viens „Bendrijos sąnarys“ išreiškia nuomonę, kad „Spindulį“ nieks negalys... kritikuoti... ir visus kritikus apskelbė „dolerio“ garbintojais. Netikėdami į „neklaidingumo dogmą“, netikėjom ne į naują „Sp.“ pakraipą, — dėlto nė neminėjome to. Bet dabar matomai ta nauja pakraipą vis eina rimtyn, ką galima tiktai pasveikinti su gerais linkėjimais.

— Liet. S. D. Partijos kuopa Bellshillyje (Škotijoje) įsteigė savo knygyną ir skaityklą, kur dovanai gali kas ką nori pasiskaityti. Kokias knygas ir laikraščius skaitykla užlaiko — nežinia.

— „Kovos“ N.21 skaitome: „Kovos“ redakcijos partijos lešomis tapo atspaudinti iliustruoti lapeliai: „Bitės ir Trainiai“. 100 tų lapelių prekuijas 25c., 50—13c., 25—10c., 10—5c.

— Lietuvos Soc.-Dem. Partija rugsėjo mėnesyje pradėjo leisti antrą lenkiškoj kalboje laikraštį — „Robotnik Wileński“, — paskirtą ypatingai Vilniaus darbininkams lenkiškai kalbantiems, o prigulintiems prie L. S. D. P.

Isz Lietuvos.

Paiškinimas.

31 numeryje „V. L.“ garbi redakcija reikalauja aiškesnio darodymo kas-link atsitikimo Pilviškuose antrą dieną sekminių (12 birž.) ir per šv. Petrą (29 birž.), nes legališki (cenzuruoti) laikraščiai rašė, bukokoki ten ugnagesiai nuo stoties numalšinę maištą, liedami vandeniū. Turiu progą antrą kartą pranešti, kad ten jokių ugnagesių aš nemačiau ir jų visai nebuvo. Išsiskirstė žmonės, pabugę, kad atjoja kareiviai iš palivarko Antanavo, kur jie tuom laiku ganėsi ant žolės arklius.

Tą vaikina (pavardės nežinau), kuris Elksnėnuos per demonstraciją laikė vėliavą, caro bernai suėmė, o Vilkaviškio žandarų viršininkas, negalėdamas jau kitaip iškvosti, išsidrašino šauti kalėjime tuščiu šuviu tiesiai suimtąjam į krutinę; tuom baisiai išgaidino; dabar nelaimingas smarkiai serga. Tai už kokių įrankių caro bernai stveriasi.

Pavišakių Juozas.

Demonstracijos, areštai, bausmės.

Iš dabartinių areštų nuspręsti ant ištremimo po 3 metus į Olonecko gub.: Juozas Kačergius iš Pilviškių (jau ištremtas), Juozas Lozoraitis, Viktoras Vitkauckas, Juozas Ambrozėjus, Jonas Kidolius, Liudvikas Matulaitis (21 d. rugsėjo išsiuntė. Visi Suvalkų gub.).

Areštuotą Joną Bliudzių iš Bliudziškių, mokytoją pradedamos mokyklos paleido už kauciją iki teismui. Kaltinama už demonstraciją Senapilės bažnyčioj laike skaitymo netikusio aplinkraščio, pral. Antanavyčiaus išleisto. Juozas Bartuška, Feleksa Bacevyčius ir Jonas Luobikis sėdi Kalvarijos kalėjime. J. Bartuška ir F. Bacevyčius, sako busę spręsti karišku teismu.

20 d. rugpiučio buvo demonstracijos su raudonomis vėliavoms ir prakalboms Veiveriuos ir Šilavote, Suvalkų gubernijos. *J. Nebrėkutis.*

Keturvalakiuose Vilkaviškio pav.

Nedėlioj 10 rugsėjo, sumušė monopolį. (Buvo minėta peraitame num. „V.“). Pinigų paimė 41 rublį su kapeikoms ir paskyrė juos ant dviejų „Brauningo“ sistemos ginklų — revolverių. Nepribuvus kalbotojui vienas iš demonstrantų perskaitė iš „D. B.“ N7 pirmą straipsnį ir padalino labai daug proklamacijų, kurias žmonės griebė už viens kito su džiaugsmu. Paskui demonstrantai keletą kartų suriko: „Šalin caro valdžia“ ir iššovė augštyt kelisyk, bet žmonės nesibijojo ir neišbėgiojo, tik džiaugėsi ir dėkavojo už atsilankymą ir apdovanojimą lapeliais, o išeinant atsisveikino kilnodami kepures. Panedėlio naktyj, iš 11 į 12 rugsėjo, Griškabudyje (Naumiesčio p.) sumušė monopolį. Atkeliavo pulkelis vyrų, gerai apsiginklavusių apie 15 ypatų, ir pareikalavo, kad atidarytų duris, bet kad „monopolčikas“ neklausė, šė išmušė duris ir įėję į monopolį, sumušė degtinę, bet pinigų nerado. Paskui išėję ant gatvės suriko keletą kartų: „šalin monoliai! šalin caro valdžia!“ ir iššovė kelisyk augštyt. Teipgi liepė Daraščenkai (Griškabudžio staršai) išsikraustyti iš Lietuvos, nes jį vistiek užmušę ir paleido keletą šuvių į langus. Paskui dainuodami marselietę (?): „Atsisakom nuo senojo svieto“ nuėjo prie mokyklos, bet caro paveikslų joje nerado ir teip išsiskirstė.

Ant geležinkelio apie Pilviškių stotį tankiai sumuša liktarnas, vielas nutrauko, tai į traukinį šaudė ir daug kitočių riaušių padaro. Dabar jau apie stotį gelžkelį sergsti

kareiviai, kurie atjoja iš Pilviškių.

N. P.

Andrių Baltrušaitį, kurį neseniai areštavo ant Pilviškių stoties, paleido. Areštavę jį nuvežė į Kybartus, kur išlaikė dvi paras; paskui į Vilkaviškį, kur drauge su kaltinamaisiais, už daužymą Pilviškių monopoliaus išsėdėjo 3 paras. Iš čia išvežė į Naumiestį, iš Naumiesčio į Bliuviškius (Griškabudžio vals. kancel.) ir namo. Laikė visą nedėlią. Sako, turbūt bus teismas ant jo; bet, turbūt, nelabai nubaus, nes nėra darodymų, kad pas jį rastas revolveris buk jo buvęs, o kitokių priekabių nėra.

Ž-lis.

Kauno gubernijoje atsitiko areštai šiose vietose (pagal „D. B.“): Radviliškyje (Šiaulių pav.) 17 (30) liepos per škaplierną buvo išplatinta lig 2000 atsišaukimų „Zapasniejei“; metė ir dalino viešai; zaudarai ir policija dalintojus gainiojo: 2 vaikinų buvo suareštavę, bet vėl paleido, pristovas mat bijojo, kad nesugriautų kalėjimo.

Mazaičiuose Radviliškio vals., dėl streiko Meirono dvarare areštuoti: Jucas, du broliu Butku ir kiti atsėdėję po 4 savaites parėjo dvaran. Šiaulių spraukinas paleisdamas darbininkus iš kalėjimo sakė, kad jie nekalti, tik kvaili ir siulė jiems 10 rub., kad išduotų Vinčą Čepaitį, kurs esą „subuntavojęs“ darbininkus, ir kurio negali sugauti.

Panevėžij šv. Jono vakarą policijantui ir šnipui areštavojant vieną zyduką, keli jo draugai užpuolė ant valdžios tarnų, kurie pabėgę pasislėpė kaznačiejams namuose. Minia pradėjo augti, ir ekmens ėmė lekti į langus. Atvykę kareiviai išsklaidė žmones. Areštavo ir be teismo nubaudė 3-ims mėnesiais kalėjimo keletą žmonių — lietuvių ir žydų.

Leliunuose (Ukmergės p.) 6 (19) liepos buvo demonstra-

cija su lietuviškais parašais ant raudonos vėliavos. Buvo dalijta L.S.D.P. raštai.

6 (16) liepos Kupiškyje areštavo Sadalą; kaltina jį dėl kalbų per valsčiaus sueigą.

Baudimas šnipų ir išdavikų.

Neseniai iš Pilviškių valsčiaus buvo pranešta, kad Tilčių grabdarė Adomaitė (Skrudžių) vieną faktį gązdino šaudydami į jos stubos langus. Jis užsiėmė šnipinėjimu ir už tai gaudavo atlygą nuo policijos. Dabar jis išsitrenkė, sako, į Ameriką, bet kai kurie sako, kad jis esąs tik Vokietijoje.

Anykščiuose (Ukmer. pav.) 29 liepos (18 rugp.) keli socialdemokratai revoliucionieriai nuėjo pas Gaidimavičienę, kuri buvo natverus Kurkliuose kalbėtoja ir, pasidėję ginklus ant stalo, pradėjo klausinėti apie Kurklius; išsyk gyneši, bet paskui prisipažino. Išėdami jį užrėžė jai keletą sykių su lazdele, kad minėtų kitą sykį, jog padėti policijai yra nusidėjimu, už kurį reikia bausti.

31 liepos (13 rugp.) Kupiškyje (Ukmer. p.) vienas šnipas — pradėtinis mokyklos mokytojas liko negalabitas. Žmonės tai matydami nebėgo tolyn, bet nė negelbėjo mokytojaus, kurs gavo 2 žaidimas su kinžalu ir bene 5 kulkas iš revolverio. Viens iš prigulėjusių prie užmušimo pažiškino už ką jį užmušė.

Iš 1-os ir 2-dieną liepos Barzduose (Griškabudžio vals., Naum. p.) apie 20 ar 30 vyrų užpuolė ant ukininko K. Cimbalo, kurs atsizymėjo šnipinė jimu. Šaudė į namus, grasėdami, kad jeigu jis nesiliaus draugavęs su policija ir jei dar ką išduos, tai bus visai nudėtas. Toj prasmėj buvo pripintas šalė vieškelio ektografotas atsišaukimas.

Iš Prūsų Lietuvos.

Hakizmas ir lietuvių mardėjimas.

(Pabaiga)

Nors vokiečiai lietuvius naikina, tačiau jų antkapis tampa kuo-gražiaus dabinaimas, nors tuomi nori svietui parodyti, jog lietuvių tauta labai „prakiliui“ buvusi... Daildirbiai lietuviško antkapio yra tuli išgamos bei valdžios tarnai, kurie Tilžėje yra pažįstami po vardą „Lietuviška literatiška draugovė“. Kaip rupestingai šitie daildirbiai savo darbą atlieka, matome išto, jog 1882 metuose Juškos veikalams Kazaniuje pasirodžius, nekursai draugovės narys tatai pamatęs, ant draugovės susiėjimo su nusidvyjimu ištarė: „Kaip tai galima, esą, lietuviškas knygas spaudint nėra lietuviška kalba negalinti tą teisybę turėti, kaip kitos mokytos knygų kalbos...“

Taigi, kas prasta, tegalį lietuvių turėti... O, idant tokie svietui parodyti, nutarė minėta draugovė ant amatininkystės iškraustymo lietuvišką namą-pastatyti ir visą lietuvių kultūrą atidengti... Pasikvietė talkon irgi pačius lietuvius patrijotus. Visi apsiėmė ne tik patį aukauti, bet ir nuo draugų ubagauti. Visi savo pažadą laikė išėmus porą, kurio, rodės, pinigų, ar neturėdami ar skolintis negaudami, savo pažadą nebelaikė ir tokiu budu prie padabinimo savo tautos antkapio žodį laužami neprisidėjo... Tie, kurie savo priešams liko ištikimais ypač lietuviškų laikraščių redaktoriai, šaukė, kad tai svarbus užsiėmimas, tikrai vertas darbas, geresnis negu gyvastį užtėvynę paaukauti. Tulasis uet teip toli nužengė, jog sakė, toks namas esąs svarbesnis, negu visi poeto Šillerio veikalai... Na, ir tapo lietuviškas namas, sakysim — „lietuviškas tautiškas antkapis“ parengtas. Bet kaip bingtai

jis pritaisytas yra, atliudija sekantis laiškas, kurį nekursai tą namą lankęsis lietuvis savo draugui rašė, koktai čionai paduome:

„Miels drauge! Daug apie lietuvišką namą girdėjęs bei ceitungose skaitęs, išsiilgau ir aš tą mūsų namelį pamatyti... Progai atsitikus vykau į Tilžę, atlikęs leikalinguosius žygius nuėjau pas prietelių, kur tada abu ant iškraustymo vietos nuėjom. Visų pirmiausias mano troškimas buvo lietuvišką namą atlankyti. Greitais žingsniais vedė mano prietelius mane į tą užkampį, kur tas namas stugso, ir jau ištolo parodė su pirštu. Aš žinau ir matau senovišką butelį, o šalė to ant ilgo stiebo vokiečių vėliavą plevėsuojant. Mane toks-pat apmaudas perėmė kaip vokiečių eilininką Heine Achuose vokišką erelį pamačius... Klausiu prieteliaus „kur yra mūsų vėliava su trims lietuviškais parvais — žalias, reiškiantis vienybę, raudonas stiprybę ir baltas — nekaltybę?“ „Rasi-stuboj po lova, atsiliepė šisai juokdamasis. Einava tada į butą. Išvydęs lietuviškai rėdytą mergaitę velyjau jai gerą česą su paprastu sveikinimu „Labą dien“, tačiau ant to nė jokio atsiliepimo negirdėjau, bet lyg ant juoko pasakė: „Zehn Pfennig Entree“. Užmokėjęs už save bei prieteliųėjau tiesog į kuknią, kur radau nekurią mergaitę prie rykų čystijimo trusiantės; užkalbinęs jąją lietuviškai, gavau atsakymą: „Ich versteh nicht litauisch“. Tada žengiau su prieteliu jieškoti mūsų vėliavos bei rašliavos, koktai nė kuknioj, nė kambaryj, nė lovoj, nė po lova nematėm... Prie lovos išvydova šiupulį, kursai, nežinau, ar dėl doriško ar nedoriško tikslo čia yra padėtas; tiek žinau, kad kiekvienas vokietis jį pamatęs šaipos, lyg sakydams: tikrai yra lietuvių doriškai nupuolę...“

Išvydęs stubos gale pusėti-
nai storą žmoną, turbūt namų
šeimininkę, paklausiau: kur
rašliava? Ji parodė su pirštu
ant lentynos; ten išvydau porą
storų knygų, bene mišknygės.
Prie to atnešė dar vienas ma-
žiukes, kurios tai buvo turbūt
„Skarbnųčėlė Dievo vaikų”.
Aš ranka pakratęs pažvelgiau
ant stalo, ten išvydau „Tilžės
Keleivį”, o šale to du didžiu
pypkiu, — turbūt visų lietu-
viškų mokytųjų pypkiai į tuo-
du buvo sugrusti.... Tada
ėjova į kitą kambą, kuriame
staklės stovėjo; ten neturi mer-
gaitė gijas vijo, kurios, rodos,
dėl negero verpimo labai tru-
ko.

Tai buvo viskas ką mačiau.
Išėjęs su prieteliu iš to lietu-
viško namo, susiėjau keletą
lietuvų, kurie visi lyg iš vie-
nos burnos sakė, kad tas na-
mas savo tikslą neatsiekęs ir
gailinos tam savo pinigus au-
kavę.... Bet aš esu kitokios
minties; aš manau, kad tas na-
mas yra savo tikslą atsiekęs.
Tas namas yra ant užmanymo
lietuvystės priešų statytas, o
jie daugiau nieko nenorėjo
kaip lietuvišką praeitę vokie-
čiams dėl apšaipymo parodyti.
Todėl ir tas namas turėjo būti
tik kuomenkiausias išdėstytas
lietuviškais išdirbiniais bei ra-
kandais... Priegtam ir to-
kioms mergaitės parinktos kurios
lietuviškai nemoka arba nenor
mokėti, o gal dar vokietaitės,
tik lietuviškai parėdytos, lyg
paminklai lietuviško ištautėji-
mo. Vienu žodžiu sakant, tiks-
las to namo pastatyme buvo —
lietuvystę nuzemint ir mus ant
tolesnės apjuokos mūsų nai-
kintojams palikti... Klaidi-
nimo dėlei dėjos tuli išgamos
lyg tikri tėvynainiai, esą ir
kasžin ką mielą mums statyti
norį, per tai pasisekė jiems ne-
viena patrijotą prigauti ir pi-
nigus išvilioti... O gilk, gil-
tine, visus mūsų išgamas ir jų
vadovus....

Tavo draugas *Rustolius*”.

Taigi Prūsų lietuviams yra
mirtis lemta, jie yra žudomi,
lavonmišė atlaikyta, antkapis
jau gatavas... Bet ar visi
duosis nusižudyti?! Ar neat-
siras nė vieno, kurs bandytų
tame dalyke revoliuciją pakel-
ti? Juk tai būtų toks — jau
darbas, kaip ano maištininko
Armino?! Bet tokia revoliu-
cija be vertės. Yra dar kits
kelias prie tikrosios revoliuci-
jos. Tai kelias, kurį Marksas,
Engels bei Lasselle pramynė;
šituom keliu einant, galima
nevien Prūsų lietuvius nuo vo-
kiečių barbarybės išgelbėti,
bet ir kapitalizmo retėžius su-
traukti; socializmas tik išnai-
kys tautų priespaudą ir neapy-
kantą. Togidel, proletarijai
visų šalių, eikite išvien!

Skurdas.

Politiszkos žinios.

Maskolija. Caras davė Vit-
tei grafo titulą, Vitte dabar
bus pirma caro ranka, ir su-
tvarkinimas caro, konstitucijos
(dumos) klausimo jam paves-
tas; tik jis tuo tarpu dar norįs
„pasilsėt” po Portsmouthinių
tarybų. Vitte kytras ir gudrus
diplomatas, ir jei tik Bulygi-
nas su Trepovu jo nepergalės,
tai galima spėti, kad jis caro
sostą užlaikytų ant ilgesnio
laiko...

Varšavos arcivyskupas Po-
piel/ keli mėnesiai atgal buvo
išleidęs savo piemenišką gro-
matą, šaukdams paliaut boiko-
tavus maskoliškas mokyklas.
Iš to pasipiktino visa lenkų
visuomenė, už tokį taikumą su
caro valdžia. Todėl arcivysku-
pas norėdams atgaut žmonių
išsitikėjimą, dabar išleido kitą
laišką tiesiog į carą, kurio pra-
šo, kad Lenkų mokyklose leis-
tų mokyti lenkiška kalba, ką
pirmiau jis pats buvo išradęs
už nereikalingą.

Hrabiešovo ir Tomašovo a-
pygardose (Lenk.) valdžia su-
spendavo aštuonis kunigus,

kaipo „perdaug karštus pildy-
tojus savo kunigiškų prieder-
mių”...

Gr. Šolskio komisija (Peterb)
pabaigė svarstyt užmanymą
tvarkos vedimo prieš rinkimus
į duma. Policija turi didelę
galybę, gali kiekvieną kartą
uždaryt rinkikų susirinkimus,
jei tik žodį ištars apie ką kitą,
ne vien apie rinkimus. Tokiu
budu nieko beveik nelieka su-
sirinkusiems kalbėt. Toks val-
dzios pasielgimas tik stiprina
revoliucijos gaisrą.

Maskvos studentai turėjo
didelį susirinkimą, didesnė da-
lis — revoliucionieriai — reika-
lauja visokių laisvių, bet savo
streiką ketina baigt, ir univer-
sitetą paverst į revoliucijinę
mokyklą...

Kaukaze piovnės nesiliau-
ja. Šią savaitę armėnų žuvo
548 ir 135 sužetsti; totorių —
104, o sužeistų 49. Judėjimas
visur smarkus.

Iš Amerikos.

Kiek kariumenė
sueda pinigų.

Prezidentas Roozveltas su-
rengė tam tikrą komisiją, ku-
rios uždaviniu yra ištyrimas
armijos ir jurininkų reikalų.
Pirmiausiai bus peržiūrėji-
mas, ar nėra kariumenėj pa-
pirkinių ir radus, prašaliti tai;
teipgi padaryt permainas ka-
riumenės administracijoj (val-
dyboj), kuri dabar daug su-
ėdanti pinigų; prezidentas no-
rįs sumažit bereikalingas išlai-
das. Ant jurininkystės šiais
metais, pagal kariumenines
knygas, turėsią išeiti \$130,000,
000.

Mlžinišką
pensijos.

New York, N. Y. Pasirodė,
kad Richard A. McCurdy, jo
sunus Robert H. McCurdy ir
zentas Louis A. Thebaud nuo
laiko pristojimo prie Mutual
Life Insurance Co. ėme iš tos
kompanijos aplamai \$4,534,

119 pensijos. — Richard A. Mc
Curdy kaip kompanijos pre-
zidentas gaudavo nuo 1900 m.
po \$150,000 pensijos kasmets,
t. y. tris syk daugiau kaip Su-
vienytų valstybių prezidentas.

Socialistų
mokykla.

New York, N. Y. 7 spalio.
Iš Florencijos, Italijoje, prane-
ša, kad tenai mirusioji E. D.
Raud, profesoriaus Georgo D.
Herron uošvė, užrašė \$200,000
įsteigimui socializmo mokyk-
los New Yorke. Tos mokyk-
los priežiura turinti but paves-
ta socialdemokratų partijai.

Uždare banką.

Peoria, Ill. 7 spalnio „Pe-
oria National Bank” direkto-
riai nusprendė uždaryti tą įs-
taigą iš priežasties painių ki-
lusių suareštavus jos (bankos)
prezidentą Newton’ą, C. Dou-
gherty. Jie reikalaušią pasta-
tyti valdišką užžiurėtoją. Prie-
šais buvusįjį superintendentą
ir bankierių yra paduota apie
500 skundų.

Studentai mušasi!

Madison, Wis. Terp senes-
niųjų ir naujai įstojusių į Wis-
consino universitetą studentų
6 d. spalnio buvo didelės peš-
tynės, kuriose daugeliui stu-
dentų, ypač jaunesniųjų, liko
sulaužyti šonkauliai, išsukytos
kojos ir rankos, neskaitant
mažesnius kuno pažeidimus.
Studentai daugiau kaip valan-
dą mušėsi lazdomis lentomis ir
t. p. Apie 500 studentų liko
išmaudyti artimam ažere Men-
dotta. Nė mokyklų, nė miesto
valdzios nesikišo: studentai pa-
tįs paliovė pešiasi, kad jau ant
jų kuprų neliko neskivyto. Tų
barbariškų peštynių priežas-
ties reporteriai nepaduoda.

Sugautas

bankierius.

Chicagoje neseniai pabėgo
lenkas bankierius, Poklewski,
nunešdamas geras sumas pini-
gų nuo savo „tautiečių”. Vie-
nok detektyvai sugavo naba-
gą.

In aukautojus reikams revoliucijos.

Neseniai „Vienybėje“ ir kituose laikraščiuose patilpo p. Lizdeikos, atstovo L. S. D. P., labai įdomus raštelis. Ažuot pakvituoti aukas, siūstas ant jo vardo, p. Lizdeika pasisako „baisiai godus esąs, išalkęs“ pinigų, ir žinoma netapęs užganėdintas tnomi, ką gavo L. S. D. P., išdergia netik Lietuvos demokratų partiją ir „Draugiečius“ (ir tai jau ne pirmu sykiu!), bet išvadina silpnadvasiais, atgaleiviais jei ne visus, tai bent dalį Amerikos aukautojų. Toks pasielgimas p. Lizdeikos mano akyse prilygsta pasielgimui Lietuvos ubago pas bažnyčią: kad atneša koks žmogus auką, ubagas netik botagu tvoja šalymais jo sėdinius ant šventoriaus ubagus, bet jeigu ne jam tenka skatikai aukautojo, tai ir tą iškolioja, o net kartais apstumdo. Aišku yra, kad L.S.D.P. Europoje žiuri į savo brolius Amerikoje, kaip į melžiamąją karvutę.

Bet tegul p. Lizdeika ir jo vienmišliai atsimena, kad mes aukas dedame revoliucijos reikalams, o ne L. S. D. Partijai. Rods jis sakosi, kad tik socialdemokratams teesą revoliucionieriais, ir žinoma liepia mums įtikėti į *verba magistri*, nepalikdamas vietos mūsų protavimui, mūsų sprendimui: jis elgiasi ne — aršiaus už kokį caruką. Teisybė, jis atsiremia ant balsų keletos rėksnių Amerikoje, kurie įtikėję į „Darb. Balsą“ už tąjį vien ir rėkauja; o kada gi ramesni žmonės tyli, tai ir mano, kad visą revoliuciją darė, daro ir padarys tik p. Lizdeika su kompanija.

Mes neįtikime į visus pasigyrimus „D. Balso“, nes atsitiškę yra, kad darbus „Bundiečių“ jis sav priskaitė; buvo net dalykai, kur „D. Balse“ tyčia netikra teisybė buvo parašoma. Neįtikime teipgi pilningai,

kad „Draugo“ partija atsiskyrė be priežasties nuo L. S. D. Partijos, ir kad Draugiečiai nieko dėl revoliucijos ar sukeltinimo žmonys maištiškos dvasės nepadarė ar nepadarytų. Tas pats pritinka kaslink „Varpo“. Pasakysiu, Kad ne „Varpas“ būtų takus praskynęs, tai ne p. Lizdeika su „D. Balso“ šiandien teip smarkiai pasigirti negalėtų. Jeigu kuomet „Draugas“ netaktiškai pasielgė, aiškinamas priežastis atsiskyrimo nuo L.S.D. Partijos, tai ar Lizdeika taktiškesnis, viešai ir Europoje ir Amerikoje dergdamas visus, kurie nepriguli prie jo partijos? Galiausiai, dergimas keno-nors nėra geru įrankiu, nors jis ir apsimokėtų pinigais; toks kelias nėra padorus!

Lengva yra apšaukti ką nors poneliais ar kitaip, bet ne lengva yra darbais perviršinti kitus. Kas neskaito „Varpo“ su „Ukininku“, ar „Draugo“, tas gal-būt įtikės p. Lizdeikos pliaunyjimams. Prieg tam ir patys Europiečiai skundžiasi ant p. Lizdeikos. Vienas darbininkas lietuviškoje dirvoje, kuriam ir išgūime kentėti teko, rašo: „Valdininkai patys yra sakę, kad „Daukša“ gavęs concessiją nuo valdžios išleisdinėti „Balsą Lietuvos“ už denunciacijas „V. Žinių“. Žmonės yra ištroškę žmoniško laikraščio, rašytojai nervuojasi, kad neturi kur rašyti nors apie nekalčiausius dalykus. O „V. Žinios“ skelbi, kad inteligencija mieganti; kad nėra kam rašyti ir tt., kad blogai darą tie, ką norį naują concessiją gauti... Bjauru! Pridėkim prie to mūsų partijų santikus — „D. Balso“ melagystes ir šmeizimus (iš D.B. No. 7 apie Demokratus ir Draugiečius, priedas prie No. 6—Draugui), tai turėsime pavyzdį mūsų sugriuvimo. Ir tai dabar, kada kas gyvas galėtų, kas tik kruta, turėtų išvien eiti prie vieno tikslo! Toki D.B. darbai, toks

noras vadovauti, viską apzioti ir viską niekinti, tik atstumia žmones, padaro bjaurų įspūdį, diskredituoja veikiančiuosius. Tesizino! Istorija parodys teisybę....”

Ir mes pasakytume mesizino ir tylėtume, jeigu p. Lizdeika pasakytų, kodėl L.S.D. Partija nenori susidėti su kitomis partijomis dėl iškovoavimo Lietuvai valnybės ir išrinkti tautišką tam reikalui komitetą; bet kada ažuot visiems gaivalams Lietuvos susidėti į kruvą, vesti darbus sutarime, atstovas L.S.D. Partijos užsiima pludimais ant kitų, išmisliojimais, tikėdamasi, jog ir Amerikos lietuviškoji visuomenė yra akalaja višta, kad neatskiria grūdą nuo diršės, ir kada nesirūpina iš vien eiti su kitais, nors netik Europiečių kviečiamas, bet ir mūsų prašomas; teip visam kam esant, prisipažįstu, kad negalėjam tylėti, bet pasakyti p. Lizdeikai, kad jis dar nesuaugo ant didžiavirio, nepažįsta politiško takto, ir savo tokiu pasielgimu, bent manyje sukelia pasibjaurėjimą.

Baigdamas dar pasakysiu tiek, komitetą šelpimui revoliucijos reikalų aprinko Amerikoje visuomenė, ir komitetas privalo pasiteisinti prieš tuos, kurie aukas davė, o ne prieš tuos, kurie aukas priėmė. Iki visuomenė neatmainys komiteto, iki tam laik komitetas pildys savo pareigas. Mes aprinkti ne aukas rinkti ir perduoti D. Balsui, bet tiems, kurie revoliucijos darbą atlieka Lietuvoje. O kas tokį darbą dirba, valia mums patiems nuspręsti, nepasiklausus patarmės p. Lizdeikos, nors jis ir toliau teip elgtųsi, kaip minėtasai ubagas ant šventoriaus Lietuvoje per atlaidus.

Jonas Šliupas, izdininkas revoliucijai renkamų aukų.

Apie szelpimą revoliucijos.

(Rezoliucija).

24-ta kuopa L.S.P.A., susidedanti iš Plymoutho ir Edwardsvillės draugų, 5 d. spalio turėjo savo susirinkimą, kame daugiausiai buvo svarstyta apie reikalą šelpimo revoliucijos Lietuvoje ir padalinimą aukų surinktų revoliucijos reikalams.

Lietuvos Revoliucijos Šelpėjų Komitetas Amerikoje susirinkusius jo rankose pinigus išsiuntė į Europą padalinamas šiteip: 1) Lietuvos Socialdemokratų partijai, 2) Varpiečiams 3) Draugiečiams ir 4) Atskiriems revoliucionieriams. Tokiu budu mes apsvarstėme visus tuos „sušelpinius“ ir gavome šitokias pasekmes:

1). Liet. Socijal. Demokratų Partija ištikro dabar varo revoliucijos darbą po visą Lietuvą. Ant rinkų ir visokiose viešose vietose prakalbos smarkiai kritikuojačios caro valdžią, ginkluotos demonstracijos, mėtymas ir dalinimas atšaukimų — vis tai jos buvo ir yra daroma, vis po jos vėliava, ant kurios užrašyta „Laisva neprigulminga Lietuva, pačių žmonių valdoma!“ Yra tai grynai demokratiški, visiems malonūs siekiai.

2). „Varpiečiai“ arba Liet. Demokratų Partija nors pirmiausiai yra nemažai prisidėjus prie paplatinimo Lietuvoje revoliucijinių nuomonių, vienok, einant tenai tikrajai atvirai revoliucijai, jų viešo darbo visai negirdėt. Prie tam jie savo atšaukimuos baisiai svyruoja: pirmiausiai pasirodė visai ne revoliucionieriais ir ne demokratams; paskesniais laike pasirodo tokiais ir nori eit išvien su visais revoliucionieriais, kokiais yra daugiausiai darbininkai; vienok savo reikalavimuose nepripažįsta „streiko laisvės“.

3). „Draugo“ organizacija teip-pat neapreiškė atviro organizuoto revoliucijos darbo, ir nors yra darbinikiška, vienok iš jos raštų matyt, kad nežino vardan kokios tvarkos šaukti į kovą su despotizmu ir da-gi nepripažįsta Lietuvai tiesą atsikratyti negeistinę svetimą globą.

Taigi matyt, kad tikrais revoliucionieriais yra tik L.S.D. Partija, todėl mes pripažįstame, kad ir pinigai, paskirti revoliucijai, būtų jai (L.S.D.P.) siunčiami, ir protestuojame prieš Liet. Rev. Š. Komitetą, kad jis nusiuntė tų aukų ir „Varpiečiams“ ir „Draugiečiams“. Mes norime šelpti tik tikrus revoliucionierius, kurie plačiai organizuoti varo vieno-dą darbą, su tikslu nuversti caro sostą ir įvesti demokratišką respubliką.

4). Apie „atekirius revoliucionierius“ mes nežinome, todėl, nors užsitikime C. Komitetu, jog anie yra tikri revoliucionieriai, bet patariame nesiuntinėti atskirioms ypatsoms viešų pinigų. Reikia siųsti revoliucionierių partijai, kokia yra L.S.D.P.; tada žinosim, kad mūsų aukos nenueis dykai. Kas revoliucionierius, tas prie didesnės revoliucionierių partijos prisidės.

Mes prašome visus mūsų draugus ir kitus laisvės mylėtojus išreikšti per laikraščius savo nuomonę ant klausimo: ar reikia šelpti tikrai *kovojančią* revoliucionierių partiją (L.S.D.P.), ar *ir nekovojančias* partijas (draugiečius, varpiečius)? Tada kaip daugumas nutars, teip bus gerai. Reikia, kad tas būtų pabaigta bent iki naujų metų.

24-ta L.S.P.A. kuopa.

Laisves draugai, szelpkim revoliucija.

(Atsišaukimas).

Krutėjimas mūsų tėvynėje nepaliauna. Liejasi kraujas

mūsų brolių ir draugų; nesigaili jie nė gyvasties, nė sveikatos, vien tik dėl išliuosavimo tėvynės iš retėzių; jie savo krauju trokšta išpirkti jai laisvę ir gerovę. Tą daro ne dėl savo naudos, bet dėl naudos visos tautos, dėl naudos lietuvių. Mes, matydami kovojančius dėl mūsų gerovės, pasigandinam vien tuomi, kad pagiriam jų darbus, o šelpti juos — iš tukstančio atsiranda vienas. Mūsų broliai kovoja už laisvę, o mes zuikio kojas paėmę bėgam iš tėvynės, o čia tuščiais žodžiais anuos laisvės karžygius giriam, arba net šmeiziam... Teisybė, amerikiečiai lietuviai pusėtinai sušelpė kovotojus už laisvę, bet tokia pašelpa neatliuosuoja mus nuo tolesnio šelpimo. Laisvė, kuri yra kovotojų siekinis, bus suteikta ir mums, kurie savo rankų prie to švento darbo visai nepridėsime. Mūsų privalumas yra šelpti juos, nes mes norėsime jų darbo vaisiais naudotis. Teisybė, kad mes visi butume po kiek aukavę, butume gerą pagelbą jiems suteikę, bet nelaimė, to nėra! Visas darbas yra paliktas ant pečių kelių apšviestiesniųjų, kurie tą našta su kantrybe neša, bet turint daug visuomeniškų darbų atlikti, pradėjo tą našta atjauti.

6-ta kuopa L.S.P.A. susidedanti iš draugų Pittsburgho, Allegheny ir Wilmerdingo, ant mėnesinio susirinkimo apsvaistėm koku budu galėtumėm priduoti naują paramą revoliucionieriams, ir atsiliepiam į visus mūsų tautiečius prašant išreikšti savo nuomonę, bent iki naujų metų, idant reikalų stovį galėtumėm sutvarkyti, kad nepasirodyti visur nerangiais.

I. Pavesti pinigus sudėtus ant kelionės delegato ant tarp-tautiško socialistų kongreso į Nyderlandus, kurie be jokios naudos dabar guli. Jei atsiras proga siųsti delegatą ant tokio

kongreso, gal materialiskai atsitiesę su naujoms pajiegoms galėsime tą reikalą remti, kada bus tam tikras laikas.

II. Kankintinių izdą suvienyti su revoliucionierių fondu ir pavadyt „Lietuvos Revoliucijos Šelpimo Fondas“, kadangi kankintiniai, kurie privalo gauti pašelpą, yra revoliucionieriais, ar tai su ginklu ar atsišaukimais bei agitatyviška knyga rankoje, tai jie nelaimėje privalo ir pašelpą iš revoliucionierių fondo apturėti. Šelpimo reikalą pavesti L.S.D.P. ir Liet. Rev. Šelp. Komitetui, kuris turėtų susiorganizuoti iš ištikimų ypatų Lietuvoje. Jie budami ant kovos vietos, geriausiai žino, kuris yra vertas tos pašelpos, ir lengviausiai gali žinoti apie jų likimą arba lengviausį budą pridavimo jiems pašelpos.

III. Primenam Brooklyno kriaučiams (United Garment Workers of America, branch 54 of Lithuanians) idant savo prizadą išpildytų, t. y. sugrąžintų paaukautus visuomenei \$56,00, kuriuos jie atsiėmė atgal, su prizadėjimu laikyti po savo jurisdikcija, ir progai atsitikus prisiųsti, t. y. perduoti visuomenei dėl sunaudojimo vien ant darbininkų reikalų. Dabartinė kova Lietuvoj su carizmu bei kapitalizmu yra vedama per darbininkus (L.S.D.P.) ir už darbininkų reikalus, tai viena iš geriausių progų, duotą žodį dalaikyt.

IV. Atsiliepiam į T. M. Dr. kuopas, pasirupinti konogrečiausiai apsvaistyt svarbumą reikalų stovio Lietuvoj, ir paskirti iš savo izdo bent \$300 kovotojams už laisvę. Gerai yra lavinti žmones protiškai įduodami knygą į ranką, bet šiandien yra svarbesnių ir reikalingesnių ginklų, kurių Tėvynės Myletojai reikalauja, o nėra už ką įgauti...

Draugai! Laisvės ir Tėvynės Myletojai! neleiskim užsidegusiai ugniai, kuri jau tiek

mums brangių gyvasčių ir turtų kaštavo, užgesti. Aukaukim kiek išgalėdami ir žiurėkime, kad mūsų ir kitos aukos, kurių siekinis yra ne teip svarbus dalykas, kaip kova už laisvę, būtų ant revoliucijos naudos apverstos.

Tikėdami, kad tautiečiai patėmys tą ir šreikš savo nuomonę, idant sušelpiti pašelpos reikalaujančius ir sutvarkyti mūsų suaukautus centus.

6-ta kuopa L.S.P.A.

Fort. Bagočius.

Isz lietuviszku dirvu Amerikoje Is kelionės.

Apleisdamas Pensylvaniją, o persikeldams į pamarinias valstijas turiu ant mislies pabriežti visus akyvesnius patėmyjimus iš abelno ir tautiško mūsų krutėjimo. Pakol pasiekiau New Jorsy valstiją, su stojau dviejose lietuvių apgyventose vietose S. Bethlehem, ir Eston. Pirmutinėj vietoj t. y. S. Bethlehem yra lietuvių devynios šeimynos ir beveik tris kartus tiek pavienių. Čionykščiai mūsų broliai suprati-me stovi ne žemiau už kitų vietų lietuvius. Tautiška darbuojasi pagal išgalėjimą. Užsi-laiko čia S.L.A. kuopa, susidedanti apie iš 20-ties sąnarių. Pirmutiniais remtojais kuopos yra F. Maculevyčia ir P. Martišius. Trys lietuviai turi savus namus ir du varo verterlgystę: laiko iš pusės duonos keptuvę. Kiek teko patirti tai jiems gerai einasi. Prie keptuvės dirba penki lietuviai. Estone lietuvių skaitlius teipgi lyginasi su S. Bethlehem. Bet čia mūsų broliai iki šiam laikui nė prie jokio žymesnio tautiško darbo nėra prisidėję. Daug čia yra tarp jų, kurie vadinasi lenkais ir bajorais ir kas tik yra lietuviško, tai viską niekina. Tik pastarame laike, apsigyvenus dviem mūsų tautiečiam B. Jasaičiui ir An-

skaičini, pradėjo busti ir lietuvių. Čia rengiama sutverti T. M. D. kuopa.

Toliaus leidaus linkon New Yorko. Keliaujant central of New Jersey geležinkeliu šali mi matyti supilti milžiniški kalnai kietųjų anglių. Man užėjo mislis apie rengiama kapitalistų kova priešai darbininkus ateinančiuose 1906 m. kuomet gali būti škilis streikas... Galų galan pribuvau į žinomą visiems lietuvišką sodybą Eli zabeth. Tuojaus papūtė nuojurių šaltas rytų vėjas „birn“. Bet neraudėliai uodai nepaisydami prisiartinančio rudens ir vėsomo neduoda ramumo, ypač vakaro laike. Lietuviai kantriai viską kenčia — ir uodų gylius ir kitokius nesmagumus, — laukia prisiartinant šaltos žiemos. Dar turiu priminti, jog važiuodams trukiū sutikau vieną mūsų tautietį T. Anskį iš Glen Lyon, Pa. P. Anskis užbaigęs vakaciją važiavo į New Yorką mokintis tepliorystės. Džiaugtis reikia iš to, kad p. T. A. nors yra čia gimęs, bet nesigėdi savo tėvų kalbos ir pabaigęs mokslo žada darbuotis ant lietuviškos dirvos. P. A. pašiniai buvo parodyti per XIII S. L. A. seimą. Skaitytojas atleis, kad šis mano laiškas yra didei margas, nes tas priguli nuo kelionės margumo...

Keleivis.

Edwardsville, Pa. 3 d. spalnio čia buvo gražus pasi linksminimo vakaras ar o a balius apšviestės nėsės mūsų jaunomenės, kuri susirinko ir iš apielinkės, kaip iš Plymoutho, Pittstono ir Scrantono ir tt. Tas balius buvo ne viešas ir ne dēi biznio parengtas (užtai buvo ir gražus!); susirinko tik tie, kurie buvo kviesti. Tam reikalui vyrai dejo po 1 dolerį. Vakara organizavo Zapareckas Babkauckas ir Šunskis. Vaikinių ir merginų buvo per pusimtį. Visi labai gražiai links-

minosi, šoko; Plymoutho vyrų choras po vadovystę Rakaucko padainavo kelias gražias dainas, erotiškias ir tautiškas. Baigiantės „vakarui“ buvo užmanyta paukauti kiek revoliucijos reikalams. Mikas Alyta (iš Plymoutho) keliais žodžiais tai paaiškino; paskui trys merginos: — Ona Lūdzdiūtė iš Plymoutho, Ona Ročkiūtė iš Kingstono ir Magdė Kašiuliūtė iš Pittstono — perėjo per salę ir surinko \$5,30, kuriuos pavedė vienam sąnariui Plymouthiško Rev. Šelpėjų komiteto, kad nusiųstų kur reikia (Bus pakvituota „V-leje“). — Velytina, kad visi lietuviai teip linksmintųsi ir suprastų, kad reikia šelpti kovotojus už Lietuvos laisvę. *Buvęs.*

Klerikalai „askyla“ in dvi partijas.

„Katalikas“ 38 num. jau ištikrųjų karsto šunis... Ką aš sakau — šunis: — „žalčius“, „driežius“ ir dar kokius ten „biauriausius epitetus“ karsto ant „Vienybės“ ir visų kovotojų už žmonijos gerovę.

Šitas visas triukšmas pakilo kaip žinoma, dėl demonstracijos Senapilės bažnyčioje, kur kunigui skaitant praloto Antanavyčiaus aplinkraštį, kuriame išniekina socialistus ir abelnai revoliucionierius ir liepia juos išduoti į policijos nagus, — žmonės emė šaukti: „šalin tokius pamokslus!“ „Katalikas“, dėl šitų demonstrantų, visus politiškuosius kalinius pavadino „kriminalistais“ (kas reiškia žmogžudžius, vagis ir tt.) ir šaukė, kad be reikalo, esą, juos vadina dar kankintiniais ir renka jiems pinigų (turbūt dabar Katalikas“ į to vietą lieps rinkti pinigų savo naujai išrastam „kankintiniui“, kurs, turbūt, nėra „kriminalistu“)... Žinoma, jau nors šiek-tiek teisybę (jau nesakau, laisvę) mylintis

žmogus negalėjo tylėt matant, kaip „Katalikas“ užtarauja sykiu su pral. Antanavyčium caro valdžią paskendusią nedorybėse. Todėl ne tik „Vienybė“, bet ir visuose geresniuose lietuvių laikraščiuose gali matyt protestus prieš tokį mūsų dvasiškijos bernavimą išgamiškai valdžiai. Demonstracija Senapilės bažnyčioje buvo ne prieš tikėjimą, ne prieš Dievą, o *tiktai* prieš caro valdžią. Apie tą demonstraciją „Darb. Balsas“ išreiškė šitokią nuomonę: „Tai pirma demonstracija bažnyčioj, tikimės jog ir nepaskutinė. Kunigams pradėjus bažnyčioje bernaut policijai, reikia tenai ir atsakyti. Bažnyčia taps ar maldos vieta, ar vieša politikos dalykų apsvartymui vieta. Jeigu skaito maldas už carą, skaito jo manifestus, prisako dklaisyti valdžios, tai galima ten ir atsakyti. Reikia vyti caro garbinimą netik iš mokyklų, bet ir iš bažnyčių“. („D. Balsas“ NS).

„Katalikas“ (tam pačiam num., straipsnis: „Paskutinis audros patrakimas“) sako, kad „Vienybė“ jau visai „patrako ir tik laukia „mirtis“. Matyt, „Katalikas“ jau negali protiš kai kovoti, jam rodosi, kad jau klerikalizmo priešai toki galingi, kad ištikrųjų reikia juos numarint gal pakelus „krūviną karę“, kurią jis pats skelbė pereiniais metais prieš socialistus. Dabar jis ypatingai linki mirties „Vienybei“. Bet nepasitikėdamas pats ant savo pranašyščių (turbūt atsiminęs lietuvių patarlę: „šuns balsas neina į dangų“) jis lyg netyčia duoda pobudį ir kitiems laikraščiams, kad neapsileistų ta „patrakusia“ „Vienybei“; ji girdi „iš „Žvaigždės“, „Spindulio“, „D. Vilties“, net ir iš „Saulės“ tyčiojasi“. „Net“ ir iš „Saulės“!... Išėina, kad „Saulė“ tai jau teip tobula, kad iš jos visai nėra ko tyčiojatis... Bet įdomu, ką „D. Vil-

tis“ jam („K-ai“) pasakė, kada jis už jają teip užtarė. „D. Vilties“ N38 yra teip pasakyta: „Jis („K.“) sako, kad kun. Ant. siuntinėdamas savo aplinkraštį pasielgė be jokio „mitrumo“ (teip kaip ir pats „Katalikas“ veldamas savo patėmijimus) iš vienos pusės, bet iš antros pusės jis pasielgė kaip tikras „dušių“ ganytojas. — Na, tai laimė! Nors ant vienos kojos suklypo, bet ant kitos atsiturejo“.

„D. V.“ paminėjęs, kad jeigu kun. Ant., pildydamas dušių ganytojaus pareigas būtų „atlaikęs pamaldas dėl išprašymo Dvasios šv. carui ir jo rūjai, kad ta daugiau nesmaugtų žmonių, duotų jiems laisvę“, tad jis gal būtų likęs miriop pasmerktų, bet už tai „butų buvęs vaizdu žodžiams išganytojo, kurs sakė: Geras piemuo duoda galvą savo už avis savo“.

Toliaus: „kun. Ant. nedavė savo galvos už avis; jis kiša peilį po kaklu savo avių — jis nėra piemuo“. O kadangi „K-as“ jį apgina, tai jis — anot „D. V.“ — „bedieviškas“; geriaus, sako, jis „temytų (nors iš paniurių į dvasiškų bankrutų darbus, nevadziodams savo plunksnos politikoj takais kriminalistų“.

Tai ir užtark tu čia tą „D. Viltį“!

Bet dar įdomiau ką pati katalikiškoji „Žvaigždė“ sako apie pral. Ant. aplinkraštį. Ugi jis tai vadina „niekingių-niekingiausiu įsakymu“ („Žv.“ N40) Jis turįs grynai politišką siekį“. „Ne šv. Rašto žodžiai, kuriuos daugumas ekzegetų ne teip aiškina, kaip yra aplinkraštyje, ne dvasiška forma, į kurią jis apvilktas, to politiško siekio užslėpti negali“. „Jame įsakoma yra žmonėms išduoti valdžiai politiškus kurstytojus. Tokiu būdu žmonės bus verčiami tapti šnipais ir iš duoti budeliams savo draugus, gimines ir net brolius.

Ir tai daroma prisidengiant ne (turbūt „net“? Rūš.) tikėjimo ir bažnyčios mokslu. Ar gali būti niekingesnis įsakymas? (žiūr. „Žvaigždė“ N40. „Praloto Antanavičiaus aplinkraštis“). Straipsnis be parašo).

Toliaus „Žv.“ pamini, kad rusų laikraštis „Rus“ kalbą apie tą aplinkraščių „su paniekinimu“, „Vil Žinios“ pavadinusios jo turinį „negrąžiu“ ir sako: „Reikia stebėtis, kad tuo taip ramiai „Vilniaus Žinių“ pranešimu „Lietuvių Laikraštyje“ N36 piktinasi kun. I. Kr. ir tarp kitko kalba: „katalikiškai žiurint minėto aplinkraščio turinys yra labai gražus ir naudingas“.

Tai jau ir katalikiška, kunigų leidžiama „Žvaigždė“ pripažįsta, kad tas pr. Ant. aplinkraštis turi „grynai politiską siekį“, „niekingą“... net „niekingių-niekingiausių“ siekį, nes mokina judošystės, ir da-gi iškraipo jame Šv. Rašto žodžius (... „daugumas ekzegetų ne taip aiškina... šv. Rašto žodžius... kaip yra aplinkraštyje“), — ergo — tas aplinkraštis yra bedieviškas. Taigi ir visi kun. Antanavičiaus ir jo aplinkraščio apginėjai — „katalikiškai žiurint“ iš „Žvaigždės“ matymo vietos — yra bebieviai. Ir „D. Viltis“ neapsiriko pavadinus „Kataliką“ bedievišku...

Dar aršiau: „Žvaigždė“ pavadiną juos „niekingių-niekingiausių“... vistiek ką pavadytum niekšų-niekšais arba išgamomis...

Bet... O, svyravime! Ką čia — toks jų mokslas, kurį gali visaip vartyt, lyg rankovę, tai ir jie taip svyruoja. Tam pačiam „Žv.“ numeryje yra kits straipsnis (teipgi be parašo; taigi ir tą „Žvaigždė“ priiima), po antg. „Aplinkraštis“ ir socialistai“. Čia yra iš teisinamas tas aplinkraštis, kurs „katalikiškai žiurint“ esąs labai gražus ir naudingas!... „visuose kampuose paremtas

ant pamato Dievo žodžio!..” Na, tai jau ir rankovę aršiaus nepavartysi!.. „Žv.“ šitame savo straipsnyje pasirodo daug žinanti; pažįsta socializmą ir jo „tėvą“, net „protėvį“; pripažįsta, kad bereikalo socialistai primena Kražiečių kraują, girdi, ne socialistams čia garbė, nes Kražiečiai ne prie jų kreipėsi, tik tai... „priedėrančiai“... „prie svietiškos ir dvasiškos valdžios“, kuriuodvi jiems ir suteikė garbingų kankitinių vardą, leido „nukentėti už tikėjimą“... Toliaus, kad socialistai išreiškia nuomonę, jog atsirasę ir kunigai, kurie eis kovoti už žmonių gerovę, tai „Žvaigždė“ surinka; „Ne, bičiuli, nė viens katalikiškas kunigas neis“!... Esą kunigai kariauja už „žmonių gerovę prakilniausiais budais“, liepdami eiti žuti į Mandžuriją ir padėdami kazokams ir žandarams, kurie čia namie žudo žmones...

Tai tik be jokio „mitrumo“ tie klerikalai: pats išsiduoda savo darbus. Bet gerai.

Matome, kad tarp jų yra dvi partijos: viena — „bedievių-niekšų“, kita „kytrų veidmainių“... Jie tuo susitakys...

Ib.

Atsiszankimas isz kalėjimo.

Broliai ir sesers! Atsibuskit, atverkit akis ir apsidairykit aplink save — jų, bado ir vargo prispausti darbininkai ir darbinės! Užstojo jau laikas — išmušė paskutinė valanda kurioje viso svieto darbininkai vargo prispausti sujudo prieš savo kraugerius-tyronus-kankytojus; graudulingu ir drebančiu, kiekvieno širdį per smeigenčiu balsu suskambėjo prispaustų vergų retėžiai, kuriais per amžius buvo surištos žmonių mislys ir kiekviens liuosas pasijudinimas. Tas, — prikeliantis iš amžino miego retėžių balsas rado atbalsį ko-

no vargšo-darbininko širdyje. Užstojus tai baisiai valandai teisus žmonių sudo — sudo paskutinio — sudo atpildos už visas pralietas ašaras ir skriaudas dejuojančių — vargstančių ir prakaitą liejančių darbininkų, susiubavo — sujudo, lyg jurių vilnys ištikus audrai, žmonių minios. Sujudus minia — sujudo ir nu-gązdino ir sostus tyronų-despotų; nusigando viso svieto despotai-valdonai, matydami ir prijausdami, kad jau suskaitytos jų dienos, apskelbtas prieš juos bailsus ir teisus žmonių sudas, pamatė, kad jau vergai darbininkai pažino savo skurdų gyvenimą — nebenori daugiau nešti jų jungą.

Susitarus atbudūsiems žmonėms nusikratyti jau kartą ant visados amžiną valdžios ir ponų — kapitalistų jungą, apspelbus dėl plėšikų paskutinį sudą ir atvirai stojus kovon, sujudo ir subruzdavo teipgi ir visi, baimės apimti valdonai. Jie aiškiai pamatė, kad jau užstojo paskutinė jų valanda, kad jie lėbauja, siurbdami žmonių prakaitą, siurbdami paskutinį žmonių kraują, kad linksminas, skęsdami visokiuose ištekluose ant vidurio vulkano; bet nieko nepaisydami užmanė gintis lyg paskutinios. Despotiška valdžia, naudodamasi pakolėik iš žmonių tamsumo, kviečia sau į talką dvasišką valdžią, kuri teipgi, dėka žmonių tamsumui, laikė ir laiko suvaržius tamsybės pančiais darbininkų mislis ir protą; valdžia dvasiška, susidedanti teipgi iš tų pačių ponų — skriaudejų, vienam suole sėdėdama ir į vieną dudą pusdama su karalių ir ponų-kapitalistų valdžią, maloniai padeda karaliams ir kapitalistams gintis prieš sukilusią minią teisybės reikalaujančių. Kaip viršiausias despotas, caras arba karalius išduoda savo paliepiamus žemesniems kraugeriams-

gubernatoriams ir t. p. vartoti aršiausias priemones ir pragumus numalšintimui sukilusių žmonių, reikalaujančių teisybės: šaudyti į juos, siųsti pašėlusius kazokus su nagaikomis kapoti visus be skirtumo, — lygiai taip elgiasi ir tokiu keliu eina ir dvasišką valdžią: popiežiai ir visoki mitropolitai išduoda savo keliu paliepiamus mažesniems žmonių kišenių gelbėtojams, vyskupams ir arkirejams, kad šie iš sakyklų gązlintų ir baustų žmones visokiariopais budais, kad iškeiktų tikriausius žmonių vargo naikintojus socialistus, perstatytų juos ne kaipo tikriausius mokytojus ir vadovus, bet kaipo apgavikus ir tt; dvasiška valdžia pildo su pasišventimu prašymus carų valdžios; dvasiškieji valdininkai keikia iš sakyklų kaip įmanydami socialistus, gązdina pragaru tamsius žmones, norinčius nusikratyti nepanešamą karalių ir ponų valdžios jungą; liepia jie darbininkams kantriai nešti tą sunkiausiąjį jungą, nepaisyt ant jokių, valdžios pildomų neteisybių ir persekiojimų, nežiurėt ant to, kad darbininkai mišta iš bado, skęsta varguose, ligose, dejuoja kalėjimuose; nepaisyt ant nieko, kad sauja auksuotų žvaigždėtų ponų visuomet sotų, sveiki, niekad nepažįstanti jokio darbo ir jokio vargo, lėbauja, kelia puotas; o kad milijonai žmonių-darbininkų kasdiena skęsta nelaimėse iš bado, — apie tai liepia mums nesirupjti ir tylėti, gina nuo teisingo reikalavimo sau lygių tiesų — žmogui prigulinčių; ir jeigu atsiranda tarp dvasiškos valdžios, koks nors geras mokytojas, paveizdan, kaip tarp rusų, popas Jurgis Gaponas, kuris tikrai atjaučia visus žmonių sopėjimus, ašaras, tai tokį koreičiausią stengiasi caro valdžia paimti į savo inkvizicijos nagus — uždaryti kalėjiman, o valdžia dvasiška bažnyčiose

iškeikia, išniekina paskutiniais žodžiais. Bet ant nelaimės tarp katalikų dvasiškos valdžios dar neatsirado nė vienas tokis vadovas, kaip tarp rusų kunigas (popas) J. Gaponas, katras atvirai stotų prieš nežmonišką caro valdžios kankinimus ir padėtų savo vargantams broliams, butų jų tikru ir teisingu vadovu; bet to nėra — valdžia karalių ir popiežių be skirtumo tikėjimo, tautos, eina ranka rankon išvien.

Mūsų darbininkai teipgi turime, be skirtumo tautos, tikėjimo, kuoptis kuoplačiausiai į vieną nepergalimą armiją ir drąsiai, atvirai stoti į kovą. Despotiška valdžia ir jos činovnikai išgirdę balsą „nabato“¹⁾ pamatę sujudusią, ne pergalimą minią priėję galą savo liepto, nuo kurio turės jau nuslysti į amžiną bedugnę ir, nors aiškiai tai suprasdami, kad per amžius susikrovusi žmonių širdise apmauda, išmūšė ant galo į visų ir viską naikindama vis plačiau apsiaučia, kaip nepermaldaujama perkunijos audra, kuriai nė jokia spēka negali užstoti kelio, — nors tai jie supranta, bet dar išciese savo drebančius nagus, darbininkų krauju apšlakstytus, ir mano sau, tais žveriškais — kraujuotais nagais suspausti, užgesinti žmonių judėjimą: priveisė po miestus, miestelius ir kaimus begales savo šnipukų, su kurių pagalba stengiasi išgaudyti visus žmonių vadovus, nešėjus liuosybės ir busiančios laimės, — socialistus ir visus revoliucionierius.

Valdžia vieton mokyklų priveisė begales kalėjimų. Į kalėjimą grūdžia visus. Grūdžia tuos, kurie skundžiasi ant savo sunkaus-vargingo gyvenimo, — tuos, kurie nori pagerinti savo būvį, — tuos, kurie ištiesę ran-

1) Nabat, maskliškai — alarm (liarumas?). R.

kas maldauja pagalbos ir užtarymo; ant galo grūdžia visus, kurie turi žmogiškus jausmus ir širdį, nori ir stengiasi pagerinti savo ir visų vargstančių būvį, — suardyti seną karalių valdžią, o jos vieton sutverti naują, laimingą, žmonių valdžią.

Čionai — kalėjimuose kankina mus panašią inkvizicijos laikuose XIV amžyje. Atskiria mus nuo gyvėsios pasaulės, stengiasi paversti į kurtinius, nebylius, kad paskui negalėtume išgirsti žmonių dejavimų ir neatsilieptume ant jų šauksmo; nedaleidžia mums dvasiško maisto — neduoda skaityti nė jokių geresnių knygų, nori aptemdinti mūsų protą, kad negalėtume daugiau šviesti, budinti iš miego tamsesnius savo brolius; stengiasi, ant galo, numarinti mus fiziškai, maitina veik vienomis tik pamazgomis, priverčia kęsti badą, silpnina visas kuno pajiegas, kad paskui negalėtume stoti į atvirą kovą. Žodžiu sakant — čionai suvaržytas kiekvienas mūsų pasijudėjimas, už menkiausią pasipriešinimą, nors ir teisingiausias jis būtų, sodina mus į tamsius „karcierius“ ir laiko ten net po kelias savaites, kur apart žurkių šokinėjimo vėjo švilpimo ir pelėsų dvokimo nėko viršaus neįjauši, negirdėsi; nori jie, kad mums saulė nešviestų, medžiai nezaliuotų paukščiai nečiulbėtų, nori, kad vaikščiotume atbuli kaip vėžiai.

„Bet dvasios laisvos surakinti nieks negali“.

Mūsų, atskirti nuo jūsų, nieko negalime padėti šioj valandoj visuotino sujūdimui, valandoj išsiluosavimo nuo tyroniško jungo. Bet mūsų nenusimenam, nesilpstam ant dvasios ir kuno, — mūsų nuvarginta dvasia ir visi jausmai skrajoja plačiai po visus kraštus tarp jūsų — draugai darbininkai; nors mūsų negalime aktyvyškai kartu su jumis stoti kovon prieš pri-

spaudėjus, bet mūsų dvasia ir visi jausmai visuomet su jumis. Kiekvienas jūsų išlaimėjimo žingsnis mus linksmina, kiekviena, pražuvusi kovoj su priešais auka — mus nuliudina ir staiga uždega dar karščiau kraują mūsų krutinėj. Ir juo plačiau ir narsiau apsiaučia padangę kova už liuosybę, tuom lengviau mums pernešti kalėjimo sunkybės.

Dabar gi užstojus paskutinei valandai išliuosavimo, atsišaukiam su atvira širdžia į visus prispaustus, paniekintus ir vargstančius draugus ir drauges, kurie tik turite žmogiškus jausmus ir širdį, šaukiame visus vienyti į vieną nepergalimą ir tvirčiausią armiją; lai kiekviens pašvenčia visas savo pajiegas nesigailėdamas nė gyvybės dėl busiančios laimės visai žmonijai. Ant kiekvieno žingsnio naikinkit caro valdžios šnipukus, policistus ir visokio budo kraugerius — žmonių plėšikus ir kankintojus. Prisidėkit prie šio darbo kas tik kuom galite — pinigais, ginklais, reikale ir gyvasčia! Laiks atpildos užstoj už visas skriaudas ir ašaras! Perdaug ir perilgai mūsų, visi žmonės, kentėjome. Atsibuskim ir supraskim kuom mūsų esame ir kuom turime būti! Esame juk tokiais jau žmonėmis, kaip ir ta saujalė dykaduonių turčių, auksuotų žvaigždėtų ponų kurie iš mūsų sunkaus darbo puikiai gyvena ir nežino ir nemato galo savo turtams, o mūsų? Ar ne toki žmonės? Ir dėlko mūsų turime per visą savo amžį vargti, lieti prakaitą prieš sunkaus darbo, fabrikuose ir laukuose, vaikščioti vos gyvi, kęsti visokius paniekimus ir badą, kirmyti kalėjimuose, — nešti ant savo pečių sunkiausią jungą?... Dėlko tas viskas?... Ar dėlto, kad mūsų išdirbame visokius daiktus: statome rūmus, dirbame gelžkelius, audžiame visokias gelumbes, kasame iš žemės anglis, išdirbame

geležį, sidabrą, auksą, — žodžiu sakant, kas tiktai žėri ir grožina miestus, kuo tiktai didžiujasi visoki turčiai ir t. p., viskas — tai mūsų rankų darbai! O mūsų turime gyventi troškuiose ir tvankiuose kambariuose, kęsti šalį ir karštį! Dėlko tokia neteisybė?... Ar ilgai dar mūsų teip gyvensime?! Ne! užstojau jau laiks atpirkimo, — laiks kuriame stojo akis į akį dvi nelygios kovojančios spēkos: iš vienos pusės stojo milijonai atbudusių darbininkų drąsiai ir narsiai iškėlę savo gisluotas ir kietas rankas, iš kitos — saujalė baimės apimtų, drebančių tyronų; pergalėjimas — darbininkų pusėj. Skubinkim tik visi, kas tik galim stoti į eilę savo draugų darbininkų, narsiai ir drąsiai stokim į kovą, — į kovą paskutinę, kovą išlaimėjimo!

Patys padirbkim sau patronus, Lai suskamb ir mūsų kardai!...

Kalinių grupa.

Atsakymai.

Gilberton, Pa., T.M.D. kp. Jūsų nutarimo, kuriame minima apie „kasdieninį laikraštį“, negalima buvo suprasti. Naujus įnešimus rašant reikia kiek galint aiškiau sustatyti.

J. Nebrekučiui. Kad tik galit — atsiųskit tą aplinkraštį, — prašome; mūsų dar jo neturime. Butų geriau, kad atsiųstumėt tikrą jo kopiją, drauge su vertimu. (O gal jo originalas lietuviškai rašytas?)

DRAUGYSTĖ

Simono Daukanto Pittston, Pa. Parengia, prakalbas, deklamacijas ir dainas, nedėlioje 29 d. Spalio 1905m. saleje Juozo Andriušio, 193 N. Main str. Pittston, Pa. Prasidės 7 valandą vakarą. Maloniai užkviečiam visus lietuvius ir lietuvaites atsilankyti ir nepraleisti šios progos.

Įzanga 10c.

Komitetas.

Pajieszkėjimai.

Yra gera vieta dėl mergaitės ar vaikinio ne jaunesnio per 16 metų. Bet turi būti liuosų pažvalgų gerai mokėti angliškai kalbėti ir maždaug rašyti. Teipgi, tik tas ar ta lai atsišaukia kuris nori ką nors pramokti ir įsigauti į geresnį užsiėnimą dėl ateities, adrisas: „Vieta“

45½ Yonkers ave.
Yonkers, N. Y.

Pajieškau gero kriaučiaus, mokančio gerai kriaučystės darbą, kogreičiausia tegul atsišaukia ant adreso:

V. Matusevičius,
110 E. Main str.
Plymouth, Pa.

Pajieškau Raūlo Kašiubos, 13 metų Amerikoje, pirmiaus gyveneno Shenandoah, Pa. Paeina iš Suvalkų gub., Pagermonių gmino, Žuvintos kaimo.

Ona Kašiubiūtė,
36 N. Leonard str.
Waterbury, Conn.

Reikalinga mergina, stubos darbui, mokanti angliškai kalbėti. Mrs. J. McAlarney,
9 Carolina str.
Plymouth, Pa.

Balius! Balius!

Susiv. Liet. A. kuopos N86 bus keliamas 14 Spalio 1905m. ant salės Frano Baleišio Breslau, Pa. Užprašome visus lietuvius ir lietuvaites vietinius ir iš apielinkės. Muzikantai iš Vištyčio cigonai. Įėjimas dovanai. Komitetas.

Lietuvos Sunų Drugystė
Wilmerding, Pa. yra pasirengusi laikyti pokilius (balius) dienas: 30 gruodžio 1905 m. ir 5 gegužio 1906 m. Taigi, idant vieni kitų reikalams neuzkenkti, užprašom guodotinas lietuviškas draugystes iš Pittsburg, Allegheny, Homested, Braddock, Duquesne ir Mc Keesport, Pa. čia paminėtose dienosose nerengti pokilių. Męs Wilmerdingiečiai, lietuviška jaunumenė turim pasimėgimą kitor atsilankyti ant parengtų per draugystes pokilių, bet esam malonus kada ir kiti pas mumis atsilanko ant tokių pokilių. Su guodone

Lietuvos Sunų Draugystės
Veikentis Komitetas.

Juozas Arch.**Kaimietis deputatas Anglijoje.**

O tuom tarpu ar buvo kada nors įneštas į seimą užmanymas prispirti ponus apžiūrėti sulinkusias triobas ir grinteles, ant jų laukų pastatytas? Teisybė, ir miestams toli nuo tobulumo, bet čia gyventojai jau gali patįs gelbėtis. Kokiam nors miestui negalint įvesti geresnių sanitariskų sąlygų — daleiskime, kad koks ponas nenori leisti daryti tą, ką miestiečiai rado reikalingu, — kur tada jie kreipsis? Žinoma, į seimą, kur yra anų išrinktas atstovas. Bet kaip gali skelbti apie savo reikalus sodžiaus darbininkas, neturįs balso? Kol kiekvienas įnamys, nekalbant apie ukininkus, neįgis balsavimo tiesos, tolei nebus nė gerų sanitariskų sąlygų, nė tam tikrų ir atsakančių gyvenimui triobų. Kodėl miestai turi „įstatymą apie darbininkų gyvenimus“, o kodėl nėra to įstatymo sodžiaus darbininkams? Ar jiems mažiaus reikalingas toks įstatymas? Ne, bet jie negali to pareikalauti, nes neturi balso. Sodžiaus darbininkui įgijus tiesą siųsti savo išrinktinį į seimą, kurią tiesą jau turi miestietis, — nebegyves tokiose lindynėse iš kurių tik išsiplatina įvairios ligos, ir nebegers nečysto vandens“.

1875 m. buvo paduotas į seimą prašymas su 80,000 darbininkų parašų, kad balsą turėtų ir tie, kurie neturi nė namų nė žemės. Tame prašyme randame: „prašytojai, kurie išreiškia nuomones teip užmirštų sodžiaus darbininkų, laiko už didelę nelaimę, kad tie, kurie sutveria tiek daug turtų ir sulyginant baisiai ap sunkinti mokesčiais, neturi balso prie jų padalinimo, ir kad nuo jų reikalauja pildymo tokių įstatymų, kurių išdirbime jie nedalyvavo, kuriuos sutvėrė žmonės kitų luomų, nepažįstantieji anų reikalų. Šitie įstatymai nuolatai slėgia tają gyventojų dalį, kuri neturi jokio turto. Prašytojai mislija, jog rinkimo tiesa turi baisiai didelę vertę jiems kaipo neturčių užtarytojams, todėl prašo seimo jų maldavimo neatmesti“.

Bet ponai tą prašymą atmetė. Žinoma, Arch ir kiti nenurimo, vėl darė sueigas, sakė kalbas, važinėjo po visą karalystę.

1877 m. Archo draugai jam buvo pasiūlę, kad jis pats įeity į seimą kaip sąnarys. Arch numanė, kad jam dar peranksti ten pakliuti: ponai jo nerinks, o darbininkai, neturėdami jokio balso, išrinkti jo negali. Priegtam jis numanė, jog pakliuvęs į seimą bus užimtas seimo dalykais ir nebegalės teip užsiimti švietimu sodžiaus darbininkų.

Ant galo balsą įgijo ir sodžiaus darbininkai. Buvo tai 1884 m., esant pirmuoju minis teriu Gladstonui. Jau ant kitų metų Arch tapo išrinktas į seimo sąnarius, nors jo priešu

buvo šviesiausias lordas Bentik. Ir keistai išrodė muzikas Arch su prastais kasdieniniais drabužiais tarp išsipuošusių seimo sąnarių.

Jis pareikalavo pirmoj savo kalboj seime, kad kiekvienas darbininkas turėtų po margą žemės ir karvę. Neuzilgo tas buvo padaryta, nors nevisi tegavo. Pasirodė, kad ne tame buvo, sodžiaus darbininkų išganymas.

V.

Archo įkurtas susivienijimas sodžiaus darbininkų pradėjo esti silpnyn, o ant galo iširo 1894 m. Priežastis tam buvo gana įvairios. Ponai kaip įmanydami ardė, nesigailėjo nė apkalbų, nė melų, kad tik sugriauti jų priešų draugystes. Toliaus, jaunesnieji sąnariai nešė didesnę našą negu senesnieji, atsirado nelygumas draugų; ant galo tokios draugijos tai dar ne išganymas vargdienio: jos buvo tik kovos įrankių, o ne tikslu. Be abejonės jos vaisiai daug naudos padarė sodžiaus darbininkams: pakelė algas, pagerino jų buvį ir tt. Bet kas buvo gera tėvams, jau nebetinka vaikams; viskas mainosi ant svieto, žmonija eina pirmyn, o kas atsilieka nuo gyvenimo, tas turi žuti. Teip buvo su sodžiaus darbininkų susivienijimu, kurį peraugo jaunesnioji karta, matanti reikalingumą vienijimosi su miestiečiais.

(Galas). A. D.

Internacijonalas.

(Tarptautinė.)

1. Pakilk, varguos suzavėtoji,
Pasaulė alkanų vergų!
Kerštu liepsnok, širdie liudnoji,
Mesk prakeiksmą ant kraugerių!
Tą spausmo svieta išardysim
Iš pat jo pamatų — ir tuo
Męs naują svieta pastatysim:
Kas buvo nieks, tas bus viskuo!
Tai jau bus paskutinė
Mūsų kova prieš skriaudas!
Internacijonalas
Mums laisvę tikrą ras!
2. Nė Dievs, nė ciesoriai, nė ponai
Mus iš tos peklos n'išvaduos!
Per mus pražus tik mūsų tyronai,
Vienybė mūsų mums laisvę duos!
Kad priespaudą sutrinti kietą,
Kad amžiuai sutrypt skriaudas, —
Reik rankoms mums apjuosti svieta,
Suvienijus visas tautas.
Tai jau bus paskutinė ir tt.
3. Tik viso svieta darbininkai, —
Ta darbo armija, — tur but
Tikrais, bendrais vien savininkais,
O dykaduoniai tur pražut!
Ir jei perkuns trunkys pasaulį
Biaurių tyronų, kraugerių —
Mums vis neliaus žibėjus saulė
Šviesa bendrų mūsų pažvalgų...
Tai jau bus paskutinė ir tt.
Iš „Revoliucijos dainų“.

Lietuviu tauta

senoveje ir szilandien.

Parašė J. Sliupas, M. D.

TOMAS ANTRAS.

(Tasa.)

Lietuvos įtekmė dingo, ir lietuviškoji partija tur-but buvo skriaudžiama ir nubarama, ir todėl Olgerdas atitraujino karę prieš Novgorodą. Išvažiavus Simeonui, į Novgorodo skrytis įtraukė Olgerdas su broliais ir abaze pri ištekos Pšagos į Selenę jis apskelbė karę: „Aš noriu su jumis mušiesi, jis sakė gromatoje, ir jeigu man Dievas padės, noriu ginti; koliojo manę jusų posadnikas Ostafij Dvorianincev, pavadino manę šunimi“. Lietuviai nupustijo Novgorodo žemes iki Šlonei ir Lugai, paėmė atpirktį nuo Porchovo ir Opokos. Rods Novgorodėnai su kariuмене išėjo į Luga, bet namon sugrižo be mušio; susirinkime viešės apkaltino posadniką Dvorianincevą už iššaukimą karės su Lietuva ir viešėje jį užmušė. Lietuvių partija gavo viršų ir susinešė su Olgerdu, kurs tuoju prasišalino iš teritorijos. Kitą metą Novgorodėnai susiderino su Olgerdu, nors ant kokių sąlygų, nežinoma. Tai-gi Novgorode vėl įtekmė Lietuvos atsinaujino daug ar mažai.

Geriaus Olgerdui sekėsi su Smolensku. Toji kunigaikštystė, pabaigoje XII amž. tapusi nepriegulminga, buvo valdoma šeimynos Rostislavo Mstislavyčiaus; sulyginant su kitomis žemėmis, Smolensko geographiškos sąlygos nebuvo vizadžios. Neperdidelė savo plotu kunigaikštystė buvo apsiausta iš visų pusių žemėmis didesnėmis ir galingesnėmis: valdynėmis Rostovos – Suzdaliu, Černygovo, Polocko ir Novgorodo. Kunigaikštystė niekur nesusedurė su kittaučiais, kurius engdama būtų galėjusi susidrutinti. Prieg tam dar pasilpnino kunigaikštystę daugybė „udielų“ dėl sąnarių pasidauginusios kunigaikščių šeimynos. Todėl 13 ir 14-tam amž., kada kunigaikštystės Vladimiro ir potam Moskvos – iš vienos pusės, o Lietuvos ir Polocko – iš kitos, susidrutinusios stengėsi surinkti rusiškas žemes, Smolensko kunigaikštystė neturėjo spēkų dėl atsilaikymo nuo spaudimo iš dviejų pusių, ir todėl gelbėsi savo savistovumą per sądorą ir pagelbą vieno ar kito iš susiedų, nors per tatai ėmė prigulėti nuo tuomlaikinio gelbėtojo. Moskvos kniazius Juras Danilovyčius atėmė nuo Smolenskenų Mozaisko skrytį. Tad Smolenskėnai susiartino su Lietuvos kunigaikščiais. Gediminas jau buvo jų tarpininku, o Olgerdas vienval stengiasi buti užtarytoju Smolensko ir nuo jo kunigaikščių retkalauja paramos visuose susidurimuose savo su Moskva. Dar 1341 m. Olgerdas atliko kelionę dėl sugražinimo Smolensko kniaziumi Ivanui Aleksandrovyčiui Mozaisko, kurį buvo atkirtes nuo Smolensko dar Juras Danylovyčius Moskviškis. Iš savo pusės, 1348 m. Smolensko kariuменė ėjo į pagelbą Lietuviams prieš kryževius ir dalvavo kovoje pas upę Strayą. 1352 m. Olgerdas vėl Smolensku gerai patarnavo: did. kniazius Simeonas Ivanovyčius surinkęs didelę armiją traukė į Smolenską, bet ant rubežiaus Smolensko valdynių, pas Vyšegrodą prie Protvos, jį susitiko Lietuvos pasiuntiniai; kokios buvo tarybos, nežinia; tik paslams Lietuvos išvažiavus, Simeonas sulygo sądorą su Smolenskėnais, kurių paslai pasitiko jį

ant kranto Ugros. Olgerdas ant Smolensko žiurėjo kaippo ant valstijos, nuo jam priklausančios. Kunigaikščiui Ivanui Aleksandrovyčiui tai netiko, ir 1355 m. su Olgerdu jis susipyko; tasai, neva dėl apgynimo Smolensko valdynių nuo Moskvos, įguldė lietuvišką garnizoną Rzeve, kurs gulėjo ant rubežiaus Smolensko valdynių su valdynėmis Moskvos ir Tvėrių, regimai dėl apsunkinimo susinešimų kunigaikščio Smolensko su Moskva ir Tvėriais. Tur-but Ivanas Aleksandrovyčius tam priešinosi, nes tamet rudenį Olgerdas vajojo Smolenską ir paėmė į nevalę jo broleną, kunigaikštį Vosylių. 1357 m. Tvėrių ir Mozaisko tuntas išvijo iš Rzevo lietuvišką garnizoną, tur-but prašant Smolenskėnams, kurie atėinantį metą ištraukė kariauti prieš Lietuvą už atėmimą miesto Bielčos. Bet Olgerdas įsigrudo į kunigaikštystę Smolensko, ėmė Mstislavo ir Bielčos miestą ir prigludino prie Lietuvos; tuomlaik Andrius Olgerdaitis Polockiškis apgulė Rževą, ėmė tą miestą ir pasodino ten savo atstovus. Tas miestas tapo stropiai sudrutintos ir 1359 m. pats Olgerdas atvažiavo pažiūrėti Rzevo. Iš Rzevo Andrius Polockiškis ėmė spausti Smolenskėnus iš šiaur-ryčių ir atiminėti netolymus nuo Rzevo prymiesčius (Chorvacz ir Rodnia), o Olgerdas, jau užvaldęs Brianską ir Sieverskinę šalį, gresė Smolensko skryčiai išilg pietinio ir vakarinio rubežiaus. Todėl nėra ko stebėtis, jeigu įpėdinis Ivano, Sviatoslav Ivanovyčius (1358–1386) visi priguli nuo did. Lietuvos kunigaikščio. 1368, 1370 ir 1372 m. su visa savo kariuмене jis po prievarta lydėjo Olgerdą tojo kelionėse prieš Moskvą ir siuntė Smolenskėnų tuntas, reikalui atėjus, į pagelbą Lietuvai prieš kryževius. Už prasizengimą Olgerdas skaudžiai baudžia. Taip kada 1374 m. Ivanas Vasylyjevyčius, vienas iš „udielnujų“ kunigaikščių Smolensko, prisidėjo prie did. kniaziaus Moskvos kelionėje ant Tvėrių. Olgerdas tuoju įsiveržė į Smolensko teritoriją, kam jie ėjo vajoti kunigaikštį Michailą, nupustijo Smolensko skrytį, ardė prymiesčius ir į nevalę išsivare daug gyventojų. Moskvai nesisekė Lietuvius atkirsti nuo įtekmės ant Smolensko: 1368 m. jie apvajojo dalį Smolensko skryties, o 1375 m. tuntas, pasiūstas per Dimitrą Ivanovyčių, apgulė Rževą, nudegino pamiestę, bet neėmė miesto. Tokiu budu Smolenskas priklausė nuo did. Lietuvos kunigaikščio, ir artinosi laikas dėl puolimo savistovumo to rusiško „udielo“.

Kad Smolenskas linko prie Lietuvos, nemažai prisidėjo taip-gi pramonės sąlygos, ypač artimi nuo senovės susinešimai Smolenskiškių kryvičiams su su Vytesbiškiais ir Polockiškiais ir vienas bendras pirklybos kelias nuo augštutinio Dniepro ir vakarinė Dauguva į vokiškus ir variagų miestus. O tasai kelias su visais Padauguvijų Kryvičiais jau buvo po valdžia Lietuvos kunigaikščių.

Tokis likimas veikiai teko kunigaikštystei Briansko. Brianskas, miestas Viatičių žemės, drauge su ta žeme pabaigoje XI amž. pateko į dalykus Černygovo kunigaikštystei; pusėje XIII amž. dėl susmulkėjimo Sieveriškių valstijų, dėl ardymo Mongolų ir nepasekmingos karės Černygovo ir Lietuviškų kniaziumi už Kijevą ir Galičių, ženklus prietikių ir rytinių valstijų Černygovo kunigaikštystės puola; vietą senų miestų Černygovo ir Novgorodo Sieveriškio, ėma viršydami buvusieji prymiesčiai: Murom ir po tam Riazan, kurie pastoja centrais naujai kilusių, savistovių ir drutų kunigaikštysčių; likusioji skrytyje Černygovo kunigaikštystės viršyti ima šiauriais

prymiestis — Brianskas, prie kurio linksta visa Sieveriškė žemė, lyginai kaip pirmiausia Viatičių žemė kad linko prie Černygovo. Kunigaikštavęs Brianske trečiam ketvirtadalyje XIII šimtmečio, kunigaikštis Romanas Michailovyčius buvo pripažintas už galvą šeimynoje Sviatoslavyčių; tasai kunigaikštis su pasekme atkovė antpuolius Mindovės ir jo ainių ant savo skryties, bandė užvaldyti Smolensko kunigaikštystę, giminiavosi su galingais tuomet Romanovyčiais Galičiais—Volynijos ir Ordoje skaitėsi už perstatytoją Sieveriškių žemių. Nuo to laiko Briansko ženklumas atkreipė atydą metrašejų, kurie pamini svaresnius atsitikimus tos kunigaikštystės. Tačiauš naminie vienval ejo kova tai tarp pajieškotojų kunigaikštiško sosto, kartais net su chanų pagelba, tarp kunigaikščių ir draugijos. 1310 m. už Bianską ginčus veda Sviatoslavas Gliebovyčius su brolevaikiu Vosyliumi; Sviatoslavas krito kovoje. 1339–41 m. ginčiuose kunigaikščio Gliebo Sviatoslavyčiaus su Briansko draugija (obščina); Gliebas tapo užmuštas viečėje. Po tam Brianske tęsėsi vaidai, kurių išgalės nėra žinomos, o iš kurių pasinaudojo Olgerdas dėl pamušimo Briansko ir jo teritorijos. 1355 m. Puolus Brianskui, daug „udielnų“ kunigaikščių Sieverskiškės žemės tur—but iš geros valios pasidavė po valdžia Olgerdo ir todėl daugelis perstatytojų kunigaikštiškos Černygovo šeimynos: kunigaikščiai Novasilskiai, Odojevskiai, Vorotinskiai, Bielevskiai ir tt. toliaus kunigaikštava savuose „udieluose“ po viršvaldyba did. Lietuvos kunigaikščių. Skrytis, tekusias į dalykus Olgerdai, tasai padalino ant 3-jų dalių ir pavedė sąnariams savo šeimynos: Dimitrui Olgerdaičiui vyresniamjam teko Černygovas ir Trubčevskas; antras Dimitras—Kaributis Olgerdaitis jaunesnysis gavo Brianską ir Novgorodą Sieveriškį; galiaus brolevaikis Olgerdo — Patrikins Norimantaitis minimas kaipo kunigaikštis Starčubovo Sieveriškio¹⁾.

Pastangose surinkti rusiškas žemes po savo valdžia, Olgerdas susitiko su tokiomis pat pastangomis did. Moskvos kniazių; todėl susirėmimas tarp abiejų buvo neišvengtinas, nors iš pradžių neįsileidami į atvirą kovą stengėsi tikrai sudrutinti savo autoritetą rusiškose ginčo skrytyse. Teip buvo valdant Simeonui; Ivanui Ivanovyčiams. Moskvos valdymierai vengė atvirą kovą: nė lenktynės prietikiuose su Pleskava ir Novgorodu, nė kelionė Olgesdo ant Mazaisko, nė jo užstojimas už Smolensko kunigaikštį, nė bėgštas Junučio į Moskvą, net-gi nė užėmimas Briansko—nebuvo ganėtina priežasčia dėl pertraukimo draugiškų, regimai, prietikių tarp Moskvos ir Lietuvos; teip-gi į kovą neįtraukė nė nauja, rustesnė apliukybė, atsitikusi 1349 m.: Olgerdas išsiuntė į Ordą pasiuntinius, pas chaną Čanibek'ą, dėl sutarimo su juomi sądoras; palei žinias, atėjusias iki did. kniaziui Simeonui, teip sądora turėjo išeiti ant nenaudos did. kniaziui Moskvos; idant papriešinti lietuviškiems paslams, Simeonas Ivanovyčius pasiuntė į Ordą savus paslus, kurie susilpnino Ordoje Lietuvių pozicijas; paslai perstatė chnui, kad Olgerdas nesykį vajojęs yra jo „ulus“ ir nuengė juos, kad dabar nori nuengti teip gi

1) Dimitras Olgerdaitis vyresnysis, laike kelionės ant Sieverskiškių Dimitro Ivanovyčiaus Doniško 1379 m., perdavė anam Trubnevską, ir persikeldino į Moskvą, Dimitras Kaributis valdė Brianską ir Novgorodą Sieveriškį iki 1393 m., kada Vytautas atėmė nuo jo valstiją.

(Toliaus bus.)

Dalis angliakasiu, kuri sakosi esanti prielijos.

Daro daugiau bledies, ne kaip tie, kurie atvirai priešinasi unijai.

Ar daugelis mainierių supranta, kad jų uždarys per ateinančius metus ir per daugelį sekančių metų, priguli nuo to, kaip jie pasielgs nuo dabar iki pavasariui? Tas yra faktas minkštosios anglies distriktuose daugelyj valstijų, kur kasa minkštasias anglis ir kietosios anglies distriktuose Pensylvanijoje. Daugelis tukstančių darbininkų dirba mainose. Tie, kurie turi ambiciją, o mažai yra tokių, kurie neturi, trokšta koaugščiau uždarybių, kokius tik jie gali įgyti. Tie, kurie išmano, kad geriausias kelias priaugštb uždarybių yra paisirašymas prie angliakasių unijos ir jie vadinasi unijos vyrais.

Yra tik viena rusis tikrų univyrų, kurie prigulbsti viršininkams išgauti nusileidimus nuo operatorių. Yra tai tie unijos vyrai, kurie užsimoka mėnesines, lanosi ant „local“ susirinkimų, kurie rupinasi unijos darbu ir stengiasi ją sudrutinti padidinant jos sąnarių skaitlių ir įtekme. Štai koki vira unijos vyrai, kurių prez. Mitchell reikalauja pagelban didelėje kovoje, kurią jis dabar kovoja.

Kita rusis darbininkų, kurie sakosi esą unijos vyrais, yra tie kurie kėtina sustraikuoti, kada tik unija lieps, bet kurie dabar nieko nemoka į uniją. Jiems rodosi, kad jei unija iki šiol išgavo jiems padidintą mokesį ir geresnes darbo išlygas, tai daugiau jau nereik mokėti į uniją, kol turi tą mokesį ir išlygas. Jie ima viską, ką tik unija duoda. Yra tie žmonės, kurie sako, kad straikuos, jei unija lieps, bet tuo pačiu tarpu tikišis, kad un. duos jiems pašelpą sustraikavus.

Kokiu budu jie išranda, kad

yra un. vyrai, mes niekaip negalim suprasti. Mums radosi, kad jie yfa arzesni unijos priešai už tuos, kurie atvira stoja prieš uniją ir sako, kad neprigules prie jos. Šitie bent nesitiki, kad un. darys jiems kiek gero, o anie, kaip sakėme, ims viską nuo un., ką tik išgauz, o unijai nieko neduos.

Daugelis angliakasių yra, su liudnumu turime pripažint, anos pirmosios rusies, ir jiims tai mes čia norime parodyt pavojų.

Mēs neabejojame, kad jie tikrai suprastų, jog visi geri daigtai unijos iškariauti, gali buti nuo jų atimti, tai jie atsakančiai prisidėtų prie un., kad juos išgelbėti. Jei tiki šitam, tai dabar atėjo laikas veikti. Ateinantį pavasarį operatoriai bus paprašini unijos atnaujinti dabartinę sutartį ir padaryti naujus pagerinimus. Pirmas dalykas operatoriai norė žinoti, kaip daug žmonių kiekvienam distrikte prigulinčių prie un. siunčia savo viršininkus reikalaujančius pagerinimo, ir jų atsakymas prigules nuo to, kiek unijoje yra žmonių. Pasakė prez. Mitchell kietosias anglies mainieriams: „Kaip jūs galite tikėtis, kad operatoriai pripažis uniją, jei 75,000 jūs pačių nepripažistate jas iki tam laipsniui, kad mokėti į ją mokestis“?

Jei operatoriai pamatys, kad daugelis tų vadinamų unijos vyrų visai nepriguli prie unijos, jie, žinama, nišklausys un. reikalavimų. Jiems net gali pusesekt sulaužyt uniją keliuose distriktuose, bet ar jie tą padarys, tikrai žinia, kad uždarybius baisiai sumazinti.

Taigi viskas priguli dabar nuo pačių žmonių. Jei nori užlaikyt gerus uždorbius ir išreikalaut daugiau pagerinimų, turbut tikrais un. vyrais, bet ne neva unijos vyrais, tur užimokėt mokestis ir rupintis unijos reikalais.

Susirinkimai.

Brooklyn, N. Y. Lietuviško Taut. Namų kvart. susirinkimas bus 16 spalnio, 7½ valan. vakare, ant salės 73 Grand str. Užprašom visus akcionierius ir naujus sąnarius nusipirkti nors po vieną akciją, akcijos parsiduoda po \$5.00, nes dabar yra pakilę ant \$5.36.

Sekr. V. Simanavičia.

Wilkes-Barre, Pa. S. L. A. 35 kuopos susirinkimas bus 15 spalnio, 2 val. po pietų, ant salės p. Dainio, 58 Public Sq. Prašomi sąnariai pribūt ir nauji prisirašyt.

Viršin. J. Rudaitis.

Scranton, Pa. S.L.A. 30 kp. susirin. 15 spalnio, 1 val. po pietų Leonardo salėj 111 W. Market str. Sekr. K. Ž.

Cleveland, Ohio, T.M.D. 23 kp. susirink. bus 15 spalnio, 3 val. po pietų Lietuvių bažnytinėje salėje ant kampo N. Perry ir Dregon gatvių. Užkviečiam prigulinčius ir norinčius prisirašyt. Bus dalinamos knygos tiems ką negavo.

Komitetas.

Reikalingas bučierius!

Pajieškau gero lietuviško bučerio, mokančio lenkiškai, vieta tikra ant visada, mokestis gera, tegul atsišaukia ant žemiau padėto adreso:

Ignac Rosenberg,
54 Monroe str., Newark, N. J.

Garbus Tautiečiai!

Jau darbas kalendorių prasidėjo nuo 1-mos rugpjūčio ir trauksis iki 19-tai gruodžio, taip yra dirbu ant sienų pakabinamus su apgarsinimu kuč šku kalendorius ant ateinančių metų 1906.

Man rėdos jau laikas pasiskubinti kurie norite tokių kalendorių, ba vėliau nepriimsiu jų darbą. Užprašymus kaip siunčiat įdėkit ir markę už 2c.

M. M. Dovydaitis,
814 E. 6-th st.
Wilmington, Del.

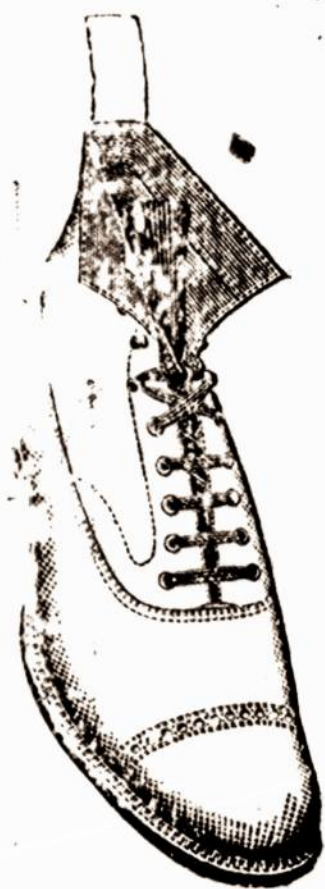
Juozas Dvylevyčia,
Laiko lietuvišką karštiną, su visokiais gėrymais, ariekos, vyno, alaus, porterio ir kvepenčių cigaru. taipogi ir bilijardas. Nepamirškite vietos.
587 State st. (Welsh Hill)
Plymouth, Pa.

Antanas Mencziński

Laikan putkloje vietoje Salina, užlaikan skaniausius gėrymus ir kvepenčių Cigarus. Lietuvišai nepamirškite atilankyti pas savo viengentį.
60 East Main Street
PLYMOUTH, PA.

Apgarsinimas

Kaip visiems žinoma, kad Plymouth, Pa., yra

LENKISZKAS-LIETUVISZKAS APSIAVIMU PABRIKAS.

VERTAS \$10.000.

Uždėts pradžioj 1904 metų, per LENKISZKUS AKCIONIERIUS

Reikalas eina gerai, bet reikalaujama padidinti pabirką, kad daugiau mūsų darbininkų patilptų.

Iš tos priežasties dar paskyrėme

50 akciju

ant pardavimo, prašyjami tautiečių per publiškus apgarsinimus pirkti tas akcijas.

AKCIJOS PREKE \$100.

Kurie nori, tegul pasiskubina įgyti. Urėdininkai draugystės šie:

Mic. Czajkowski,	Prezidentas;
Franc. Zlobikowski,	Vice-Prezid.
Stan. Matelski,	Sekretorius.
Kun. And. Szmels,	Kasierius.
Aug. Vyšniūckas,	Direktoriat
Wacorzynie Pawlak,	

Pr. Zlobikowski, vice-prezidentas, paskirtas pardavinėti akcijas, daryti kontraktus ir visus formaliskumus tos draugystės išpildyti.

Kiekvienas norėdamas pirkti akcijas lai atsišaukia asabiškai arba per gromatą, ant 8 ryto, ar 8 vakare ant adreso:

F. Zlobikowski,
364 Carver Street, arba
BOOT & SHOE MANUFACT'G. CO.
224-226-228 W. Main St.
Plymouth, PENN'A.

PIRMUTINIS LIETUVISZKAS HOTELIS

St. Brundzos ir co.
SCRANTON, PA.

Kas kartą pas mus apsilankys, Tas niekad nesigraudys. Alus, vynai mūsų gardžiausi, Cigarai iš Turkijos geriausi. Pakeleivingiems nakvynė gražiausia Su valgiais gardžiausiais. Pakeleivius priimam su arkliais ir vežimais.

Tiktai nepamirškite mūsų adreso:

Brundza, Stanevyczia ir Co.
447 PENN AVE. SCRANTON. PA.

PREKYSTE: Auksinių ir Sidabrinių tavorų, visokių muzikališkų instrumentų,

gromatomis drukuojamų mašinėlių, ir kitokių tavorų.

Kožnam kuris atsiųs už 2 centus markę, prisiųsiu Naują lietuvišką Kataliogą dykai. Kuriam yra šimtai visokių daiktų paveikslai ir prekės, iš kurio matysi jog mano tavorai pirmos klijasos, o prekės prieinamiausios.

Apteliavimus atlieku greitai, ir išsiunčiu į visus Amerikos miestus. Adresas:

M. J. DAMIJONAITIS,
3108 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL.

Vienintelis

Daktaras

Iš Seno Krajaus,

Albertas Kaufman

Specialistas nuo visokiu ligu.

Gydo net labiausiai užsisenėjusias chroniškas vyrų, moterių ir vaikų ligas.

Mokinęs didžiausiose špitolėse ir mokslainėse senam krajuje.

Turi diplomą iš krajaus ir Amerikos.

Tukstančius žmonių išgydė be operacijos, kuriems Amerikoniški daktarai norėjo daryti operacijas. Turi krajaus gyduoles, kurias duoda savo pacientams. Nesiųskite pinigų apgavikams, o ateikite čion, o gausite krajaus gyduoles, kurios reikalingos nuo visų ligų.

Galima susišnekėti lietuviškai, lenkiškai, rusiškai ir vokiškai.

43 S. WASHINGTON ST.
WILKES-BARRE, PA.
Naujas Telephone: 1005.
Senas Telephone: 578 M.

Dovana tik ant trumpo laiko

\$2.00 vertės, dabar už \$1.00 Daktariška knyga turinti 200 puslapių 6 per 9 colius didumo. Aprašyta su viršum 100 ligų, su 85 pavetkelais, receptai užrašyti angliškuol, vokiškuol, lotyniškuol ir lotybiški padavimai yra kaip apšviesta šviesa žmogaus, pirmoji pagelba umui su sirgus. Rodos motloms augiant vaikus, padavimai, kaip vaikina mergina išsironka, mergina vaikina. Kaip apsiginti nuo užkrečiamų ligų ir suširgus, kaip išsigydyti. Privalo tą knygą turėti kiekvienai ypatai, nes ją turėdamas suėdysi daug pinigų. Po trumpo laiko parsiduos po \$2.50, todėl pasiskubinkit nusipirkti. Geriause pinigų priėmule Money Order.

I. Gatch,
27 Hudson, Ave. Brooklyn, N. Y.

A. Maslauckas ir Sunus,

LIETUVISZKI GRABORIAI,
Karietos ant veseilių, laidotuvių ir krikštynų. Vežimai perkrausty-mui ir t. t.

415 W. Main Street.
PLYMOUTH, PA.
Naujas Teleponas 7031.

Dr. J. Szliupas,

328 Federal str. Philadelphia, Pa.
(47-50-A Keystone Telephone)